

24.

DISSERTATIO INAUGVRALIS MEDICA
DE
DIFFICVLTA TE PARIENDI
EX MALA CONFORMATIONE
PELVIS

QVAM
DIVINI NVMINIS AVSPICIIIS
CONSENSV GRATIOSI ORDINIS MEDICORVM
P R A E S I D E
VIRO ILLVSTRI EXCELLENTISSIMO ATQVE EXPERIENTISSIMO
D. ANDREA ELIA BÜCHNERO
SACRI ROMANI IMPERII NOBILI,
POTENTISSIMI PRVSSORVM REGIS CONSILIARIO INTIMO,
MEDICINAE ET PHILOSOPH. NATVR. PROFESS. PVBL. ORDINAR.
IMPERIALIS ACADEM. NATVR. CVRIOSOR. PRAESIDE
ET COMITE PALATINO CAESAREO,

PRO GRADV DOCTORIS

RITE CONSEQVENDO

DIE XXIV. SEPTEMBRIS MDCCCXVI.

H. L. Q. S.

IN ALMA REGIA FRIDERICIANA

PVBlice DEFENDET

AVCTOR

DANIEL FRIDERICVS SCHIFFERT

REGIOMONTO-PRVSSVS.

HALAE. AD SALAM
E TYPOGRAPHEO CVRTIANO.

DISSERTATIO UNIVERSITATIS MEDICAE

DE

DIFFICULTATE PARVANDI

EX MOLA CONFORMATIONIS

CAUSIS

CONSENSU QUORUMDAM FACULTATIS MEDICAE
D. P. B. S. S. D. E.
D. ANTONIO LUDWIGO
PONTIFICIS MAXIMI
ORDINIS

R. O. GRAEVI DOCTORIS

D. ANTONIO LUDWIGO

VIRO
EXCELLENTISSIMO, AMPLISSIMO
DOCTISSIMOQVE
DOMINO
CHRISTIANO
SCHIFFERT

COLLEGII FRIDERICIANI, QVOD REGIOMONTI
PRVSSORVM FLORET, DIRECTORI ET INSPECTORI
PRIMARIO LONGE MERITISSIMO,

PARENTI SVO AETERNVM
DEVENERANDO.

VIR EXCELLENTISSIME,
O AMPLISSIME, DOCTISSIMEQVE,
PARENS AETERNVM DEVENERANDE.

DOMINO
CHRISTIANO
SCHIFFERT

Quamuis TVI memoria mihi nunquam sine insigni quodam animi adfectu suborta sit: tamen plane singularis illa animi commotio est, quam nunc apud me sentio, dum hancce epistolam ad TE scribo. Non immorabor enarrandis praeclaris TVIS factis, quibus de Republica optime mereris.

Quan-

Quantum enim TVVM fit studium in ex-
colenda perpoliendaque iuuentute, quantum-
que inde commodi societas humana adipisca-
tur: id dudum laudarunt omnes boni. Rem
potius meam nunc TECVM agam. Quousque
praeteritorum temporum recordatio animum
meum subit, eousque nihil certius esse depre-
hendo, quam quod ea omnia a TE perceperim,
quae ad educationem rationi conformem per-
tinere possunt. Neque aliud quid exspectari
poterat a PARENTE OPTIMO, in quo vivum
virtutis exemplar mihi semper intueri licuit.
Ductus TVO consilio vitam academicam nunc
finio, atque in eo sum, vt propediem cathedram
publicam conscendam, dignitate Doctoris Me-
dicinae exornandus. Officio meo deessem, si
ista occasione sollempni non recolerem memori-
am paternorum beneficiorum. Et quo id alio
modo fieri potest, quam summo cum feruore
animi, reuerentiae et pietatis erga TE plenissimi.
Serena fronte iam accipe, VIR EXCELLENTIS-
SIME, paginas hasce inaugurales, quas Nomi-
ni TVO sacras esse volui, in publicam grati ani-
mi mei testificationem, meque vltiori TVA
benevolentia prosequere. Seruet TE DEVS T.
O. M. per longam adhuc seriem omni felicitatis

genere florentissimum, in Reipublicae emolu-
mentum, domusque TVAE commodum! Ita
ex animo precatur

**VIR EXCELLENTISSIME,
AMPLISSIME, DOCTISSIMEQUE,**

PARENS AETERNVM COLENDE,

T VI

Dab. in Regia Fridericana

D. VIII. Cal. Octobr.

A. R. S. M DCC LVI.

OBSERVANTISSIMVS FILIVS

DANIEL FRIDERICVS SCHIFFERT.

DISSERTATIO INAUGVRALIS MEDICA
DE
DIFFICVLTA TE PARIENDI
EX MALA CONFORMATIONE PELVIS.

PROOEMIUM.

Operationibus saepe opus est in corpore humano adhibendis, quando morbi, quibus illud adsigi solet, tolli debent. Istarum iam operationum cognitio ad Chirurgiam pertinebit. Vnde efficitur, Medicinam practicam Chirurgia carere non posse. Quoniam vero ars obstetricandi adplicatione illarum operationum absoluitur, quarum beneficio facilius foetus ex utero exclusio promouetur:

uetur: eandem quoque ad Chirurgiam referri debere simul elucescit. Ex quo itaque adparet, artem obstetricandi scitu esse necessariam Medico, idque eo magis, dum in plerisque locis huius artis exercitium incultis atque imperitis feminis committitur, atque ideo sanitati sexus sequioris prob dolor! male prospicitur. Factum inde est, ut Medici magni nominis artem istam, adeo proficuum generi humano, non solum cultiorem reddiderint, verum etiam ipsi eandem exercuerint, ut idcirco L. B. mirum esse nequeat, quod, pro Gradu Doctoris Medicinae consequendo disputaturus, Specimen inaugurale exhibeam, in quo argumentum quoddam tractatur, quod vulgo ad artem obstetriciam referri solet. Est vero eximiae utilitatis, in exercitio artis obstetriciae scire impedimenta, foetus egressum ex utero retardantia. Atque horum impedimentorum non exigui ponderis est illud, quod ex mala pelvis feminarum conformatione suboritur, et cuius pertractationem iam adgredimur. Faxit
DEVS feliciter!

§. I.

Varia sunt illa *impedimenta*, teste experientia, quae parturientibus circa exclusionem foetus oboriri solent. Quodsi iam istorum impedimentorum ratio vnice sita fuerit in certa compositione peluis, *buius iam conformationem malam* indeque necessariam fore *difficultatem pariendi* sine dubio concedi poterit.

§. II.

Argumenti itaque pertractandi natura postulat, vt nunc *peluim feminarum* paulo curatius contemplemur. Nam ita perquam distincte cognosci poterit, quonam praecipue peluis vitio istae in pariendo difficultates nascantur.

§. III.

Docet Anatome, peluim, cauitatem illam ossenam, ex octo ossibus, peculiari modo inter se iunctis, constare. Pertinent huc *ossa innominata*, ex tribus aliis ossibus, *ilio* nempe, *ischio* et *osse pubis* composita, atque ex utroque latere sita, vt idcirco dicta modo ossa ad numerum sexenarium redeant, quibus iam *os sacrum*, tanquam septimum, tandemque octauum, *os puta coccygis*, accedunt. Horum omnium ossium, pelui formandae inseruentium, indoles et modus, quo inter se cohaerent, quantum ad scopum praesentem spectat, considerari debebunt.

B

§. IV.

§. IV.

Os ilium, ischium et pubis vtriusque lateris, in quae iam resolui solent ossa innominata, quae ab antiquis Anatomicis nomine *coxarum* insigniri solebant, concurrunt ad formandum acetabulum ossis femoris, et iunguntur anterius cum osse pubis ope firmae cuiusdam cartilaginis. Atque eodem quoque modo nexa esse deprehenditur ilii pars posterior cum parte ossis sacri laterali. Ab istis nunc modo enarratis ossibus constituitur pars pelvis anterior et lateralis, cuius iam pars posterior efficitur ab osse sacro et coccygis.

§. V.

Os sacrum ex aliquot frustulis constare deprehenditur, quae speciem vertebrarum mentiri videntur, et differunt partim numero, partim etiam aliis qualitatibus. Quatuor plerumque eiusmodi frustula reperiuntur, interdum vero quinque. Cartilagineae naturae sunt in recens natis; vnum cum alio cartilaginis beneficio cohaeret in iunioribus; tandem firma fiunt atque inter se coalescunt in aetate prouectiore. Notanda hic etiam erit firma illa articulatio, quam os sacrum auxilio cartilaginis, tam ex utroque latere cum ossibus innominatis, quam etiam inferius cum osse coccygis subit.

§. VI.

Introrsum vero reflectitur hocce os coccygis,
quod

quod figuram triangularem refert, cuius basis connexa esse obseruatur cum osse sacro. Neque vna indoles est huius ossis in corporibus diuersarum aetatum. In infantibus enim sub specie cartilaginis apparet. Sed ista cartilago succedente aetate magis magisque indurescit, naturam osseam induit, ita, vt inde tria aut quatuor ossicula fiant, cartilaginibus plerumque distincta. Nam in senio instar vnus apparet, et immobile est, dum sua adhuc mobilitate non destitutum esseprehenditur in corporibus consistentis aetatis.

§. VII.

Cavitati peluis duae generatim attribui solent aperturae, *superior* nempe et *inferior*. *Superior* apertura efformatur a cristis pubis, ab ossis ilium linea eminenti, semicirculari, siue innominata, nec non a prima vertebra ossis sacri. *Inferior* autem apertura nascitur ex ossium pubis arcu, horum aequae, ac ossium ischii ramis, ossium ischii tuberositatibus, ligamentis sacro-ischiadicis, tandemque osse coccygis.

§. VIII.

Ambae istae aperturae peluis instar ambitus elliptici concipiuntur. Erit iam aperturae superioris diameter maior ab vno ossium ilium ad alterum, minor a coniunctis ossibus pubis ad os sacrum. Sed inferior apertura ibi diametro sua maiori gaudebit, vbi

ab vno offium ischii ad alterum linea ducitur; et minori, descripta linea ab arcu offium pubis ad os coccygis. Harum aperturarum superior, maior esse obseruatur inferiore.

§. IX.

Magna profecto illa est differentia peluis, quae deprehenditur, habita ad sexum ratione. Praecipua eorum, quae haec de re dici possunt, eo iam redibunt. Illa, quoad sui latitudinem, in sexu potiori magis apparent eleuata et arcuata, in sexu autem sequiori plus reflexa et expansa inueniuntur. Magis acutus est ille angulus, quem arcus offium pubis in sexu potiori format, dum ille obtusus esse in feminis obseruatur. Feminis os sacrum latius et rectius, maribus angustius plusque incuruatum est. Os coccygis feminarum in rectum magis exporrigi et maiori mobilitate praeditum esse deprehenditur, quam virorum, qui eodem magis incuruato et immobili gaudent. Porro inter ischii tuberositates et femora in sexu sequiori maior quaedam distantia obtinet, quam in sexu potiori. Et quod tandem ad aperturas peluis femineae adinet, illae amplitudine sua superant eas, quibus instructa est peluis masculina.

§. X.

Quae in §. anteced. de differentia illa prolata sunt, quae peluim vtriusque sexus intercedit: ea luculen-

culenter probare possunt, quod peluis feminarum facilio- rem maioremque sui dilatationem admittat. Vnde foetus ab illis satis commode gestari, suoque tempore in lucem edi poterit.

§. XI.

Atque id iam fit in plerisque casibus parturientium. Nonnunquam tamen accidere potest, vt ob extraordinariam quandam peluis structuram foetus excludi nequeat, et casus quidam partus praeternaturalis inde oboriatur: prout idem ex infra dicendis patebit.

§. XII.

Tres altitudines pelui assignari solent. Prima eius altitudo aestimatur a prima vertebra ossis sacri, vel potius a cartilagine illam aequae, ac vltimam lumbarem intercedente, vsque ad apicem ossis coccygis, atque ad sex pollices accedit, imo etiam septem, quando nempe os coccygis extrorsum reflectitur. Haec ergo peluis altitudo omnium maxima habetur. Hanc secunda excipit, metienda ad synchondrosin ramorum ossium pubis, quae minima esse putatur, dum redit ad duo pollices. His media adhuc peluis altitudo, quatuor pollicum, additur, mensuranda a tuberositate ischii vsque ad lineam circularem ossis illi.

§. XIII.

Aperturæ pelvis femineae superioris diameter est quinque pollicum et quod excurrit. Apertura vero eius inferior diametro gaudet quatuor pollicum et ultra. Sub ista aperturarum conditione foetum tempore partus in lucem ediderunt feminae, non deficientibus tamen aliis, quae ad pariendi negotium requiruntur. *Conf. celeb. ROEDERER in Elem. art. obstetr. Cap. I. SMELLIE in Art. obstetr. Cap. I.*

§. XIV.

Firmam esse ossium illorum coniunctionem, quae ad formandam pelvim femineam concurrunt, ex illis, quae hac de re in peculiaribus §§. differuimus, luculenter apparet. Difficulter itaque fieri poterit, ut ossa pubis sub partu disiunctionem quandam patiantur, et pelvis ipsius ampliatio hoc modo in parturientibus contingat. Est haec quidem communis fere sententia artem obstetriciam facientium, negari tamen nequit, quod de hac re aliter iudicent recentiores eiusdem artis scriptores. *Conf. celeberr. ROEDERER et SMELLIE l. m. c.* Neque idem aliter fieri potest. Disiunctis enim ossibus pubis tota scala vertebrarum punctum suum fixum amittere, et os sacrum, nisi ope ligamentorum cum pelvi firmiter cohaereret, intra ossa femoris deprimi deberet. Ruina tunc toti trunco immineret, et quanta haec calamitas foret! Non exigua est porro vis musculorum adductorum femoris,

ris, vt, dum pelui inferuntur, haec iam distorqueretur, suborta illorum intensiore actione, si id modo ob partis firmiorem structuram liceret. Necessario etiam fieri deberet, vt, si ista ossium pubis disiunctio possibilis foret, feminae tunc nunquam liberae essent a doloribus sub obambulatione. Quibus iam omnibus experientia refragatur. Accedit, quod ne duorum quidem robustorum virorum vis sufficiat, ad disiungenda ossa pubis. Prolata haecenus argumenta suo non carere pondere existimo, ad euincendum, quod peluis in negotio pariendi non possit ampliari per disiunctionem ossium pubis. Vnde iam porro conficitur, quod peluis parturientium non nisi ad sui inferiorem aperturam dilatari possit, osse coccygis reclinato.

§. XV.

Quamuis ea omnia, quae de pelui feminea eiusque altitudine, aperturis, harumque certa ad se ratione in superioribus prolata sunt, in plerisque casibus locum inueniant. Docuit tamen experientia, fidissima illa veritatis magistra, quod haec in re nonnunquam exceptiones subortae fuerint. Inde enim confitit, quantopere interdum structura peluis femineae ab illa recedat, cuius descriptionem antea in peculiaribus §§. suppeditauimus, dum modo ossa pubis ad angulum acutum exporrigebantur; modo ossa ischii introrsum valde reflectebantur; modo os sacrum introrsum vehementer prominebat; modo os coccygis

gis immobile valdeque rigidum deprehendebatur, vna cum angustis aperturis.

§. XVI.

Quodsi iam istorum incommodorum, quae in §. anteced. enarrantur, aliqua puerperae obtingunt: maximum sine dubio in eadem nascitur impedimentum, quo minus ab illa foetus in lucem edi possit. Quum enim fieri nequeat, vt per modum diductionis ossium pubis peluis amplietur, vtpote cuius dilatatio ordinaria in casu proposito, ob malam partis compositionem, non potest obtineri: irrita tunc erit foetus exclusio. Atque haec est difficultas in pariendo insuperabilis.

§. XVII.

E re iam erit, vt hic etiam de signis differam, ex quibus ista malae notae conformatio peluis dignoscitur. Est enim id praecipuum, quorsum artem salutarem facientes animum suum conuertere debent, vt qualis et vnde ortus sit morbus prius intelligant, quam illius sanationem adgrediantur. Nam sine huius rei cognitione facilis esse poterit error in applicatione artis salutaris, qua tunc misero magis noceres, quam quidem prodesse. Cognoscitur exinde inter alia istud vitium peluis supra descriptum, si lumbares vertebrae modo introrsum, modo extrorsum valde flexae apparent; si femina exigua vi incedere, atque
inter

inter progrediendum vacillare videtur, absente tamen alia causa; si denique ope tactus deprehenderis, aperturam peluis inferiorem valde angustatam esse.

§. XVIII.

Ad causas tanti mali quod attinet, illae diuersae quidem sunt, sed huc iam fere omnes referri poterunt. A prima conformatione partium corporis nostri saepe isti naevi in illarum compositionis modo suboriri solent, id frequenter docentibus observatis. Quid igitur obstabit, quo minus inde huius vitii causa saepius deriuari debeat? Quoniam etiam infantum teneriorum ossa valde mollia, valdeque apta sunt ad recipiendas mutationes, quae ipsis a compressionibus inducuntur, unde illorum figura et situs sat grauiter alteratur, quemadmodum id ipsum multiplici obseruatione edocti cognoscimus: fieri poterit, vt indicati vitii causa peti possit a mala gestatione puellae, a casibus ab alto, et quae hic plura recensenda forent. Rhachiticis infantibus ossa sunt admodum debilia, vt plane emollescant. Saepe contingit vt in isto malo nascantur luxationes, ipsaque ossa incuruentur. Neque infrequens est, vt miseris istis caries suboriat, a qua ossa in putrilaginem resoluuntur, variorum aliorum incommodorum causam. Quodsi iam isti effectus rhachitidis peluim tenerae puellae adgrediuntur, facile inde fieri posse patet, vt praedictum vitium peluis hoc modo contrahatur. Ingens quoque esse solet illa in ossibus efficacia, quam mor-

bi a putrida fluidorum constitutione orti patrant, exemplo luis venereae. Meretur huc referri mala illa peluis femineae conformatio, quam Berolini vidi in scholis celeberr. MECKELII, Praeceptoris mei aestu-
matissimi, vbi ob luem veneream praegressam tanta pelui angustia inducta fuit, vt ne spatium quidem trium digitorum ambiret.

§. XIX.

Ex nimia ergo peluis angustatione malam eius conformationem aestimandam esse, indeque difficultatem ad pariendum necessario consequi debere, satis luculenter declarauimus. Considerandum nunc porro erit, vtrumne alio etiam vitio peluis difficultates istae pariendi suboriri possint. Quod vt rite perficiatur, nonnulla hic ex anatomicis erunt repetenda.

§. XX.

In pelui, intra intestinum rectum et vesicam vrinariam, continetur vterus, habitaculum illud, quo foetus in lucem edendus per nouem integros menses solares vtitur. Vteri figuram vel pyro, vel triangulo sphaerico similem esse contendunt. Diuisio illius est in fundum seu basin, corpus, et collum siue ceruicem. Ad fundum vteri referunt Anatomici partem eius superiorem, qua cavitatem abdominis magis respicit. Collum vteri constituit eius pars angusta atque fundo opposita. Id omne igitur corpus erit vte-
ri

ri, quod inter eius fundum et ceruicem habetur. Ex ea parte, qua uterus intestinum rectum attingit, depresso est; ibi vero conuexitate quadam praeditus esse deprehenditur, vbi vesicam vrinariam respicit. Prominet uterus rima quadam transversali, quam *orificium eius externum* dicunt, in vaginam, canalem vsque ad genitalia externa exporrectum. Pro diuersa subiectorum conditione non exigua quoque diuersitas obtinet in magnitudine et capacitate vteri. Multum enim hic valent aetas, augmentum corporis, vsus Veneris. Integerrimae enim virgines vterum habent compactum, angustum, multoque minorem illis, quae iam vel partum aliquoties ediderunt, vel Veneris rebus nimium deditae sunt. Grauidis vero uterus ad ingentem crassitiam increfcere solet, quamuis etiam simul extendatur. Necessarium etiam hoc esse videtur, dum ingens copia vasorum sanguineorum per vterum dispersa est, quae tortuoso itinere ductuque serpentino, beneficio telae cellulosae, conuoluuntur, atque inter se per anastomosis vniuntur. Praeter hanc modo enarratam fabricam vteri, quae se a compluribus aliis partibus in corpore singulariter distinguit, notari adhuc meretur, quod illum quoque copiosissime ingrediantur ramuli neruei, originem suam ducentes a pari intercostali, ossis sacri, vt et a ramo mesaraico. Vnde facile liquet, quod haec pars etiam summe sensibilis esse debeat.

§. XXI.

Bene etiam vtero natura prospexit, dum eundem ligamentis quibusdam instructum esse voluit, vt in situ suo, quem iam in §. praeced. descripsimus, contineri possit. Vocantur illa ab anatomicis *rotunda* et *lata*. Ligamenta vteri rotunda fasciculos vaforum exhibent, et ab eius parte superiori proueniunt, atque in pinguedine ad inguen et ossa pubis terminantur. Sed ligamenta lata a peritoneaei duplicatura proficiscuntur, inde ex vtroque latere tubas Fallopianas ambiunt, hinc ad latera peluis et ovaria exporriguntur, quibus mediante tela cellulosa adnectuntur.

§. XXII.

Quoniam ligamenta vteri quoque ad peluim extenduntur ibique annectuntur, id exponente §. praeced. fieri poterit, vt illa in casu peluis supra modum amplae extendantur, insimulque haud parum debilitentur. Vnde iam vterus in situ suo difficulter contineri poterit, sed potius ad descendendum cogi debet. Ex quo necessario vteri prolapsus consequatur, oportet, quem inter impedimenta partus excludendi iure meritoque referunt artis obstetriciae auctores. Nam ita, ob vterum in sui vaginam nimis prominentem, ingentes ibidem efformantur plicae, transitum foetus impediens. Per se autem patet,
me

me hoc loco simplicem vteri prolapsum intelligere, distinguendum ab illo, qui simul stipatus est vteri inuersione. In isto enim casu partus ex vtero egreditur, vel plane eiicitur, licet, intuitu puerperae, cum maximo vitae discrimine.

§. XXIII.

Satis iam euidenter ex §. praeced. liquet, quantum pariendi difficultatem possit inferre nimia peluis amplitudo. Quamuis enim inde suborta pariendi difficultas cum illa, si rei grauitatem spectas, comparari nequeat, quae nempe originem suam debet pelui nimis angustatae: Nihilo tamen minus saepe contingit in artis obstetriciae exercitio, vt hic quoque foetus frustatim eximi debeat.

§. XXIV.

Dignoscitur iste casus parturientium ope manus exploratricis in vaginam vteri immiffae, vt de ampliatione peluis et plicarum conuolutionibus constat. Quae tandem de causis huius mali hic dici possent, ea quoque reduci poterunt ad dicta in §. XVIII.

§. XXV.

Et sic absolutis illis, quae ad theoriam argumenti nostri pertinebant, ea nunc subiungenda erunt, quae eius partem practicam respiciunt.

§. XXVI.

Quod itaque iam ad casum illum attinet, ubi nimirum vitio pelvis, supra modum angustatae, foetus exclusio plane est impossibilis: tunc eius exemptio alio modo procuranda erit. Prostant hic duae viae ad istum finem obtinendum: Foetus nempe vel in partes dissectetur, ut vnum frustum post alterum extrahi possit; vel instituat operatio illa, quam *partum Caesareum* vulgo vocare solent, ut per cruentam abdominis aperturam foetus ex vtero eximatur. Atque hoc ultimo modo fieri poterit, ut, si tempestive adhibeatur, vita foetus conseruetur.

§. XXVII.

Quae praeterea cautelae circa indicatas in §. anteced. operationes chirurgicas locum inueniant, aut quibus instrumentis opus sit, ad easdem perficiendas: non est, ut istarum rerum enarrationi immorer. Illarum enim intuitu euolui poterunt scri-
pta

pta illorum Auctorum, qui artis chirurgicae et obstetriciae solita praecepta perspicue tradiderunt.

§. XXVIII.

In causa autem difficilis partus ob vitium peluis nimis ampliatae, summa agendorum eo redibit. Fascia ad partem abdominis inferiorem circumducta, vteri prolantis eleuatio tentanda, magisque iuuanda erit manu, in vaginam vteri immissa. Post perfectam vero foetus exclusionem pessariis vterinis concedendus erit locus, simulque in usum vocentur alia, quae rationi conformis methodus medendi prolapsui vteri praecipit. Sicuti etiam vsus istorum remediorum tempestiuus grauidis, vitio peluis valde ampliati obnoxiiis, perquam salutaris erit, antequam ipsis tempus parienti proximus immineat. Quando tandem in ipso actu parienti omnia incassum adhibita fuerunt, quae spe eleuandi vteri suscipiebantur: nullus iam alius modus supererit, iuuandi puerperam, quam vt mediante operatione eidem foetus eximatur.

§. XXIX.

Dura quidem esse videntur ista consilia, in causis puerperarum in §§. proxime antecedentibus proposita, sunt tamen illa rationi plane conformia. Neque

que aliter consuli poterit rebus eiusmodi feminarum, tantas calamitates effugere volentium, quam vt animum abiiciant cum mare congregiendi, atque apud se reputent, se non esse natas ad foetum conceptum expeditius excludendum.

§. XXX.

Non desunt tandem in quocunque partu difficili varii effectus, qui inde in corporibus puerperarum dependent, atque sub specie modo illius morbi comparent, quemadmodum id pluribus ex pathologicis constat: vnde necesse erit, vt rem puerperarum recte acturus, ad istos effectus probe attendat, morbos imminentes praecaveat, ortos iam tollere studeat, methodumque medendi in casibus obuiis necessariam congrue applicet. Atque ita iam Dissertationi meae impono finem, subiunctis eidem nonnullis Corollariis.

COROL-

COROLLARIUM I.

Non datur corpus humanum sanum per eminentiam tale.

II.

Homo necessitate physica mori tandem debet.

III.

Fluxus catameniorum non est summe necessarius ad feminarum fecunditatem.

IV.

Actio neruorum, per modum

D

cor-

corporis cuiusdam elastici et trem-
mentis, illorum modo compositionis
repugnat.

V.

Bilis cystica nihil aliud esse pot-
est, quam bilis hepatica immutata.

VI.

Causa rubedinis, qua sanguis hu-
manus gaudet, ex parte petenda erit
a terra martiali, eidem admixta.

VII.

Sine morbi huiusque causarum
ana-

analyfi instituta vsque ad effectus simpliciffimos, qui inde in corpore humano produci poffunt, impoffibilis eft doctrinae pathologicae diftincta cognitio.

VIII.
Datur viciffitudo cauffarum morbi, ob quam morbus et perdurare, et mutari potefl.

IX.

Partus caefareus faepe minori periculo gaudet, quam illa operatio,

D 2

qua

qua mediante foetus in frustra disse-
ctus ex utero extrahitur.

X.

Inplantatio variolarum ea cum
cautione instituta, qua opus est, si
inde finis, qui intenditur, obtineri
debet, non repugnat methodo me-
dendi rationali.

SVPREMORVM IN MEDICINA HONORVM
CANDIDATO

S. D.

D. ADAMVS NIETZKI.

Instat iam dies laureandae diligentiae TVAE, DOCTISSI-
ME CANDIDATE. Non potui igitur non TIBI applau-
dentium numero accedere, et publico quodam testimonio probare,
quantum gaudii, quantumque delectamenti inde percipiam. Siue
TE enim vt ciuem, vt auditorem, vt amicum meum considerem,
sue apud me ipsum reputem, quod Opponentis munus mihi deman-
daueris: haec iam omnia sufficere possent, ad id officii genus a
me exigendum, quod TV iam iure quodam alio peculiari a me
postulare poter. Nosti nempe, PRAESTANTISSIME CAN-
DIDATE, animum meum litteris elegantioribus in prima iu-
uentute imbutum fuisse, hoc negotium dirigente EXCELLEN-
TISSIMO PARENTE TVO, viro de Republica meritissimo,
cui iam DEVS semper bene velit! Dum istorum OPTIMI
PARENTIS TVI in me meritorum memoriam nunc apud

D 3

me

me excitari sentio, singularem simul quoque in me percipio ani-
mi adfectum, quo impulsus TIBI iam bene dico. Gratulor
igitur TIBI, CANDIDATE DIGNISSIME, de summis illis
honoribus in Medicina, quos in TE propediem conferendos de-
crevit AMPLISSIMVS MEDICORVM ORDO IN REGIA
FRIDERICIANA! Gratulor VENERANDO PARENTI
TVO de filio tam praeclaræ indolis! Faxit DEVS O. M. ut
ista honorum academicorum acquisitio in TVI ornamentum et
commodum, multorumque aegrotantium salutem cedit! Quod
superest, abs TE maiorem in modum peto, ut me in posterum
quoque amicitia TVA prosequaris, TIBIQVE etiam atque et-
iam persuideas, me nunquam esse admissurum, ut in TE aman-
do ornandoque me quis alius superet. Vale! Dab. in Acad.

Frider. VIII. Calend. Octobr. A. O. S.

M DCC LVI.

PRAE-

PRAENOBILISSIMO
DOMINO CANDIDATO

SVMMS HONORIBVS ARTIS SALVTARIS DIGNISSIMO

AMICO SVO PERQVAM DILECTO

S. D. P.

IO. AVGVSTVS LIEBMANN

HALENSIS, OPPONENS.

Eo lubentius dissentientis prouinciam, abs TE peramice mihi delatam, in me suscepi, quo maiori semper perfundor laetitia, si virtutibus stipendia facientibus, indefessaque industria ad litteras incumbentibus iustam mercedem offerri videam. Qua quidem de causa insigniter mihi gratulor, quod testis nimirum esse queam praemiorum propediem TIBI ab ILLUSTRIMEDICORVM ORDINE deferendorum. Optime eadem es promeritus. Tantum enim absuit vt solummodo in patria, quae Regiomonti floret, Academia, litteris operam nauandam esse autumaueris, vt potius Berolini intimiora anatomes, chirurgiae artisque obstetricariae penetralia rimari summo studio et feliciori omine allaboraueris. His optime imbutus, in
flore-

florentissima hacce Musarum sede animum TVVM iis omnibus,
 haud inuita Minerva, subegisti, quae Medicum reddunt perfectiorem.
 Absoluto, hac ratione, stadio TVO academico, adornatoque pro-
 fectuum TVORVM egregio Specimine, ex quo vel solo dexteritas
 TVA sole elucet meridiano clarius, lauro doctorali dignus haberis.
 Vade iam hac exornatus patriosque secundis auspiciis reuise penates.
 Cede in summe venerandi PARENTIS TVI delicias, patriae orna-
 mentum, rei litterariae incrementum, et in aegrotantium solamen.
 Me vero amicitiae TVAE de meliori habeas commendatum. Vale.

Dabam in Regia Fridericiana. D. VIII. Cal. Octobr. A. P. P. V.

MDCCLVI.

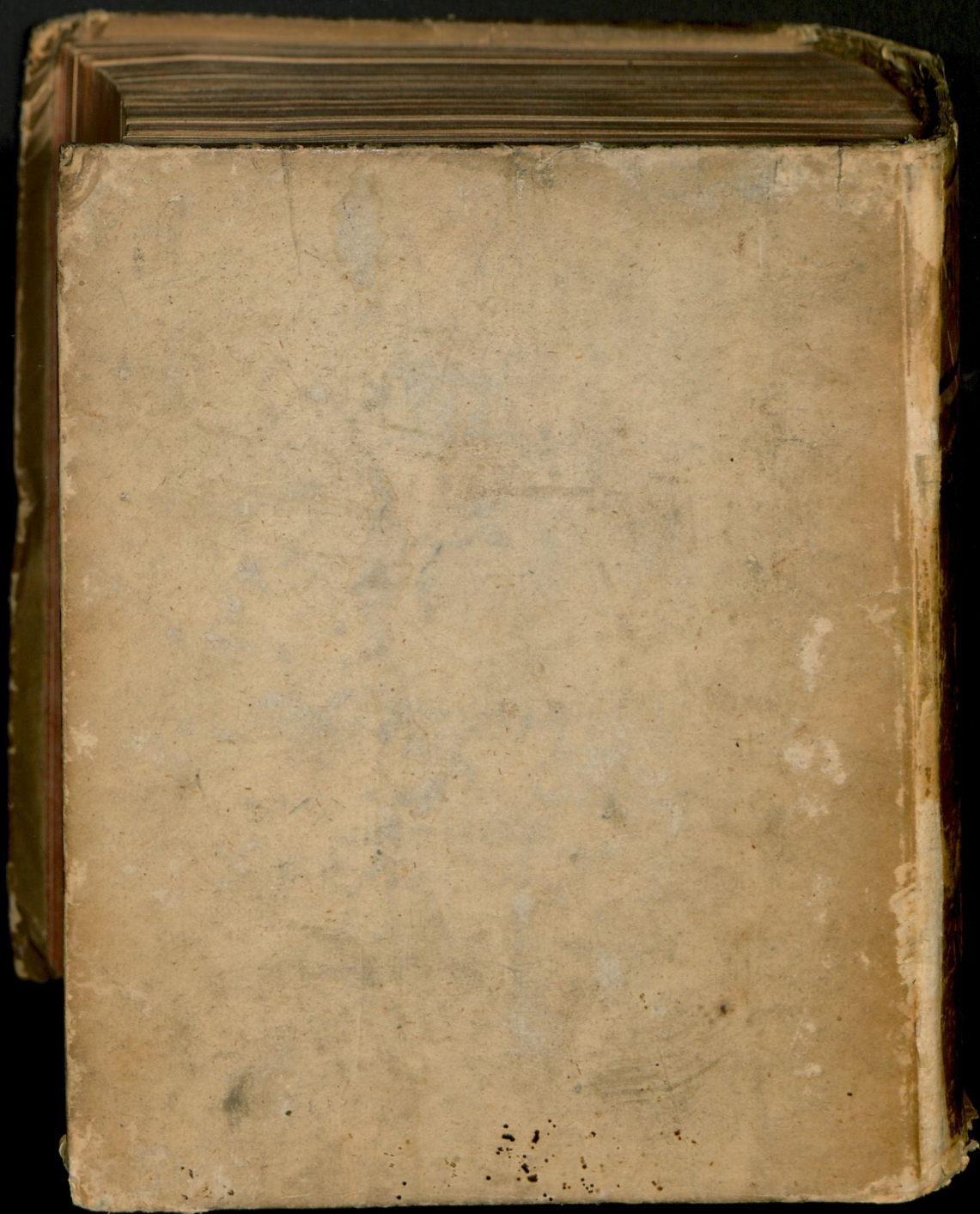

01 A 6602

ULB Halle
002 932 512

3

DISSERTATIO INAUGVRALIS MEDICA
DE
DIFFICVLTA TE PARIENDI
EX MALA CONFORMATIONE
PELVIS

QVAM
DIVINI NVMINIS AVSPICIIIS
CONSENSV GRATIOSI ORDINIS MEDICORVM
P R A E S I D E
VIRO ILLVSTRI EXCELLENTISSIMO ATQVE EXPERIENTISSIMO
D. ANDREA ELIA BÜCHNERO
SACRI ROMANI IMPERII NOBILI,
POTENTISSIMI PRVSSORVM REGIS CONSILIARIO INTIMO,
MEDICINAE ET PHILOSOPH. NATVR. PROFESS. PVBL. ORDINAR.
IMPERIALIS ACADEM. NATVR. CVRIOSOR. PRAESIDE
ET COMITE PALATINO CAESAREO,

PRO GRADV DOCTORIS

RITE CONSEQVENDO

DIE XXIV. SEPTEMBRIS MDCCCCLVI.

H. L. Q. S.

IN ALMA REGIA FRIDERICIANA

PVBLICE DEFENDET

AVCTOR

DANIEL FRIDERICVS SCHIFFERT

REGIOMONTO-PRVSSVS.

HALAE. AD SALAM

E TYPOGRAPHEO CVRTIANO.